

Пшінько Олександр Миколайович

Наприкінці другого тисячоріччя як людство в цілому, так і кожна людина оберталися до свого минулого, даючи оцінку своїм успіхам і невдачам. У кожному колективі, кожному селі, місті нашої країни осмислювали свою історію та визначали тих людей, авторитет і справи яких перевірені часом. Саме з цих позицій у Магдалинівці, що на Дніпропетровщині, надавали кращим із кращих звання почесного громадянина. Серед 15 прізвищ державних діячів, господарників, воєначальників, освітян значився і Микола Павлович Пшінько. У районі його знали як людину, яка не один рік очолювала різні колективні господарства, виводячи їх на передові позиції. Микола Павлович як досвідчений агроном, завжди намагався застосувати новітні технології, діставав найбільш перспективні сорти, багато уваги приділяв покращенню умов праці. І земля завжди віддячувала йому щедрими врожайми, а люди поважали за постійне піклування про їх добробут.

Багато років він обирався до керівництва сільської ради Магдалинівки. Вірною помічницею у житті стала йому жінка Лідія Олександрівна, яка за своїм характером не могла займатися тільки сімейними справами. Завжди працювала і вчилася. Була в різні часи продавцем, рахівником, диспетчером, бухгалтером. Ростили дітей: сина Олександра та дочку Валентину. Виховували їх у дусі добрих українських традицій: глибокої пошани до старших, доброзичливості, вимогливості до себе, сумлінного ставлення до праці й громадських обов'язків. І треба сказати, що діти щиро віддячили батькам за їхню турботу. Вони стали батьківською гордістю.

У школі Сашко захоплювався насамперед фізикою та хімією. Після закінчення у 1966 році школи він вирішив стати інженером-механіком. Подав документи до ДІПТУ. Вступні екзамени склав успішно. Але в ті часи до вузу приймалися у першу чергу ті, хто вже мав виробничий стаж. Тому в приймальній комісії йому запропонували подати заяву на вечірній факультет.

Новий навчальний рік у ДІПТі Олександр розпочав уже працюючи робочим мехколони № 5 тресту «Південелектробуд». Фізична робота його не лякала. Ще в школі він кожного літа працював у колгоспі, заробляючи по 60-70 трудоднів. Правда, у мехколони доводилося часто їздити на різні об'єкти. Це, безумовно, заважало щовечора готуватись і відвідувати заняття у ДІПТі. У робочому колективі він побачив, як важливо знати досконало свою роботу, як багато значать для виробництва стосунки між членами бригади, якою важливою є готовність товаришів надати допомогу і словом, і ділом.

Першу зимову сесію Олександр склав на відмінно. Своїми знаннями, а головне, ставленням до навчання він привернув увагу викладачів і деканату. Йому запропонували стати лаборантом кафедри будівель та будівельних матеріалів. Керівництво кафедри побачило, що О. Пшінько може поєднати дві професії: механіка, а це дуже важливо, тому що технологія виробництва будівельних конструкцій і матеріалів насичена різними складними механізмами, і будівельника, якою може оволодіти, спираючись на знання з хімії і фізики.

Олександр повністю виправдав сподівання кафедри. З точки зору ставлення до навчання він був унікальним студентом. Відомо, що більшість тих, хто навчається безвідривно від роботи, намагаються «скласти» той чи інший предмет. Олександр свідомо не «складав», а намагався отримати відмінні знання, здобути собі ґрунтовну якісну освіту. Після закінчення першого курсу його ім'я постійно згадується в наказах ректора, за якими йому оголошуються подяки. Його фотографія завжди на Дошці пошани факультету. У грудні 1968 року дітвська багатотиражка розповіла про успіхи студента-вечірника, старости 732-ї групи Олександра Пшінька, який став прикладом для всіх студентів.

Студентам-вечірникам із кожним курсом усе важче поєднувати роботу і навчання. І це цілком природно. З кожним курсом збільшується обсяг курсових проєктів, ускладнюються спеціальні дисципліни, потрібно готуватися до дипломної роботи. Тому деякі слухачі, як правило, відмінники, зверталися до ректорату з проханням про перехід на денну форму навчання. Не став винятком і Олександр. У липні 1969 року він зараховується студентом третього курсу механічного факультету. Але після перебування на мехфаці усього протягом двох місяців він повернувся на вечірній факультет.

Справа в тому, що, ставши студентом денного відділення і начебто здійснивши свою мрію, Олександр раптом зрозумів, що багато чого втратив. Ще до закінчення вузу він став працювати старшим інженером науково-дослідного сектора.

На останньому курсі в житті Олександра сталися зміни. У 1971 році він одружився. Жінка, Раїса Іванівна, працювала в ДІПТі на інженерній посаді. У 1972 році очікували народження дитини. І в цей же рік Олександр закінчив ДІПТ. Переддипломну практику проходив на Дарницькому вагоноремонтному заводі, де детально ознайомився з процесом ремонту і, головне, вивчив вузькі місця виробництва. Своїми думками щодо удосконалення технології роботи візкового цеху ділився з інженерами, робочими, із своїм керівником, доцентом Г. В. Рейдемейстером. На захисті дипломна робота О. М. Пшінька отримала найвищу оцінку. Наприкінці 1972 року Олександра призвали до армії. Так ДІПТ поповнився ще одним дипломованим інженером, а армія - ще одним офіцером, ім'я якого, до речі, враховуючи відмінну і, головне, ініціативну службу, було занесено до Книги Пошани військової частини 47995.

Повернувшись до ДІПТУ, Олександр взявся за роботу з притаманним йому завзяттям. Тепер вже остаточно стало зрозуміло, що все його майбутнє життя буде пов'язано з науково-дослідною роботою, з ДІПТОм. І коли в 1974 році постало питання про те, хто очолить науково-дослідну лабораторію технології бетонів, відповідь у колективу кафедри була єдина: Олександр Миколайович Пшінько.

За десять років роботи в лабораторії Олександр Миколайович став висококваліфікованим знавцем не тільки механічних систем, але й властивостей бетону. Тому саме йому доручили вести курс «Будівельні матеріали», а кафедра рекомендувала його на посаду старшого викладача. У педагогічній роботі для Олександра Миколайовича зразком стала

професор Валерія Георгіївна Зазимко. Вона була чуйною, доброзичливою людиною. Студенти завжди бачили в ній не тільки вимогливого викладача, але й мудрого співчутливого радника. Студенти груп, куратором яких була Зазимко, десятки років після закінчення ДПТУ приїжджали до неї, як до своєї неньки, звітуючи про свої радощі й негаразди, отримуючи від цієї невеличкої жінки таку необхідну їм підтримку.

О. М. Пшінько

Не обминала Олександра Миколайовича і громадська робота. Причому кожний рід громадської діяльності збагачував його певними знаннями, давав неоціненний досвід роботи з людьми. Загально-кафедральні проблеми він знав, оскільки деякий час був партгрупоргом. Студентські проблеми були йому відомі як куратору групи. Питання, які хвилювали мешканців мікрорайону, знаходились в центрі уваги Олександра Миколайовича як одного з керівників інститутського штабу народної дружини. Життя наукової молоді Дніпропетровщини він пізнавав, працюючи в керівництві обласної ради молодих вчених. Очолюючи профспілкову організацію факультету промислового та цивільного будівництва, він постійно переймався турботами працівників кафедр та лабораторій. Тому, цілком слушно, що О. М. Пшінька саме в ці часи було визнано не тільки здібним науково-педагогічним працівником, але й чудовим, тактовним, ініціативним організатором. Для нього не були секретом матеріальні та моральні труднощі людини. Він знав, для чого і як організувати матеріальну допомогу, донорство, як допомогти середній школі № 79, забезпечити нормальний правопорядок у мікрорайоні. Усе це давало підставу обрати Олександра Миколайовича членом місцевого комітету профспілки ДПТУ.

Разом із тим О. М. Пшінько саме в ці роки завершував роботу над кандидатською дисертацією. 19 жовтня 1979 року на засіданні спеціалізованої ради Ленінградського інституту інженерів залізничного транспорту він захищав результати своїх наукових досліджень. Опоненти задавали непрості питання. Відомих фахівців дійсно цікавило нове слово в удосконаленні технологій виробництва залізобетонних виробів. Відзначили його наукову та загальнокультурну ерудицію. До речі, було й побажання, щоб дисертант продовжив свої дослідження питань підвищення якості бетону, особливо водостійких бетонів.

Цю пораду О. М. Пшінько сприйняв як програму своєї подальшої науково-дослідної роботи. Мине 21 рік, і Олександр Миколайович надрукує капітальну монографію «Підводне бетонування та ремонт штучних споруд», у якій викладе результати своїх багаторічних досліджень.

У 1981 році він обирається заступником, а потім і секретарем партійного комітету ДПТУ, згодом секретарем Жовтневого райкому. На партійній роботі Олександр Миколайович зберіг усі свої позитивні людські якості.

У 1991 році Олександр Миколайович повернувся до роботи на рідну кафедру. Згодом його призначають проректором із навчальної роботи. Одночасно у зв'язку з хворобою В. Г. Зазимко він фактично очолює кафедру «Будівлі та будівельні матеріали».

Дуже важко було стояти коло керма вузу в перші роки незалежності України. Зусиллями В. А. Каблукова, Є. П. Блохіна, О. М. Савчука та О. М. Пшінька в умовах нестабільного фінансування, значного скорочення господарських договорів, промислової кризи ДПТ витримав і не втратив своїх позицій. Враховуючи це, за заслуги в розвитку національної освіти у 1996 році О. М. Пшіньку було присвоєне звання «Заслужений працівник освіти України». А з 1 березня 1997 року Олександр Миколайович стає ректором нашого університету.

У нашому університеті працює багато поважних людей, хороших аналітиків. Вони одразу побачили та оцінили характерні особливості О. М. Пшінька як керівника багатотисячного колективу.

Швидко промайнула перша ректорська п'ятирічка. Прийшла черга звітувати перед колективом. Ректор у своїй доповіді наголосив, що незважаючи на ще скрутне економічне становище, кожен випускник отримує від виробництва запрошення на інженерну роботу. На багатьох загальноукраїнських олімпіадах із загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін студенти університету виходять переможцями. Майже двісті студентів отримують іменні стипендії. Університет готує кадрових офіцерів для потреб армії незалежної України. Почали швидкими темпами зростати обсяги наукових робіт. Збільшується кількість викладачів і науковців вищої кваліфікації. Вчені університету розширили наукові зв'язки з колегами з Канади, Росії, Франції, Польщі, Великої Британії, США, Ірану. Але головний успіх - це те, що університет за рівнем підготовки фахівців був визнаний одним із кращих технічних вузів України, а у 2002 році став національним університетом залізничного транспорту.

Незважаючи на ці успіхи, О. М. Пшінько не зменшив вимоги до себе та до товаришів по роботі. Він чітко розуміє, що в сучасних умовах майбутнє навчального закладу у постійному нарощуванні наукового потенціалу, подальшому розвитку наукових шкіл, невпинному збільшенні кількості докторів і кандидатів наук, у проведенні нових перспективних досліджень. Саме на цьому фундаменті можна удосконалювати навчальний процес, розширювати реєстр інженерних спеціальностей, забезпечувати якісну перепідготовку інженерно-технічних працівників транспортної галузі.

Але вимагаючи від інших інтенсифікації наукової роботи, ректор розумів, що потрібно почати з себе. Тому в нелегких умовах, коли адміністративна робота, депутатська діяльність, керівництво кафедрою займали майже весь час, Олександр Миколайович примушував себе розподіляти день буквально по хвилинах. Потрібно було знаходити час для проведення експерименту, обстеження будівельних конструкцій, написання монографії, підготовки докторської дисертації. Часто доводилося працювати до пізньої ночі, опрацьовувати спеціальну літературу навіть у відрядженнях, фактично віддавати науці всі свої відпустки, святкові та вихідні дні.

У 2002 році Олександр Миколайович у Харківському державному технічному університеті будівництва та архітектури захистив дисертацію та йому було присвоєно звання доктора технічних наук. І знову, як при захисті кандидатської дисертації, коли поставили питання про реалізацію наукових ідей, докторант мав що розповісти.

Професор О. М. Пшінько став одним із провідних вчених у галузі бетонування та бетонних конструкцій. У його доробку сотні експериментів з дослідження різних бетонних заповнювачів, поведінки бетонів в умовах високих і низьких температур, значного навантаження і вібрації. Одна із значних проблем штучних споруд - це процес старіння бетону. В умовах агресивного середовища, постійного механічного впливу, проникнення у бетонне тіло води споруди - особливо транспортні - інтенсивно руйнуються. Тому в усіх країнах перед інженерами постало завдання з проведенню якісних ремонтно-відбудовних робіт. Як у процесі ремонту пов'язати новий бетон із старим; з яких компонентів повинен складатися новий бетон, яким чином проводити бетонування підводної частини гребель, мостів, портових споруд, як підвищувати еластичність, водостійкість бетону? Ці та інші питання інженери вирішували, як правило, емпіричним шляхом. Олександр Миколайович на основі розробленої ним теорії із застосуванням фізико-механічних, хімічних, біологічних методів Дослідження запропонував системний підхід до вирішення цієї складної науково-технічної проблеми. Пропозиції вченого набули конкретизації в технологічних правилах (Міністерство транспорту України) підводного ремонту бетонних та залізобетонних споруд.

У Олександра Миколайовича є декілька високих урядових нагород, медаль «За заслуги перед рідним містом», яку вчений отримав за ефективну допомогу господарникам нашого міста. Ремонт міських мостів, тунелів, підземних споруд, створення нових транспортних розв'язок завжди проходили за активної науково-консультативної допомоги вченого.

У третьому тисячолітті з ініціативи Президента та уряду була розпочата грандіозна програма створення через Україну магістрального швидкісного транспортного коридору між Європою та Азією. Ця ідея потребує концентрації зусиль політиків та економістів, транспортників та екологів, інженерів та вчених. Особливо складні проблеми постали перед залізничниками. Тож О. М. Пшінько як керівник наукового колективу університету, академік Транспортної академії України, віце-президент Міжнародної академії транспорту занепокоєний проблемами удосконалення рухомого складу, локомотивного господарства, підвищенням якості залізничної колії, надійності та безпеки руху. Ці питання не один раз обговорювалися з керівниками Міністерства транспорту та зв'язку України.

Вченим університету добре відомі слова ректора: «Я завжди готовий обговорити та підтримати Ваші пропозиції щодо підвищення ефективності роботи залізничного транспорту». Тому часто, навіть пізно увечері, можна побачити в кабінеті ректора наших відомих науковців, які прийшли зі своїми проблемами, пропозиціями. До їх вирішення ректор оперативно залучає проректорів докторів технічних наук Б. Є. Боднаря та С. В. Мямліна, головного бухгалтера В. Ф. Ткач.

У роботі з колективом Олександр Миколайович особливо цінував студентську ініціативу. У 1980 році студенти групи 231 електрофаку закликали інші групи взяти під свій постійний догляд історичні пам'ятки ДПТУ: мостову ферму академіка Є. О. Патона, пам'ятник загиблим у роки війни студентам-дітям, а також предметні, іменні аудиторії, лабораторії, кабінети, басейн та стадіон. О. М. Пшінько побачив у цьому не тільки можливість зробити наші аудиторії привабливими, він вважав, що це може стати формою виховання хазяйського ставлення до загального майна.

Але найголовніше це те, що всі ці прекрасні задуми можуть і повинні стати реальністю, тому що в ректора Олександра Миколайовича Пшінька є величезна підтримка колективу університету.